

Informatiebrief gemeenteraden Metropoolregio Eindhoven / Brainport Eindhoven

Omvang van de Regio Envelop 'opgave Eindhoven'

Inleiding

Sinds jaren lobbyen de Triple Helix-partners van Brainport Eindhoven in Den Haag voor versterking van de Brainportregio. De afgelopen jaren is dat in een stroomversnelling gekomen. Zo heeft het Catshuisoverleg van juni 2016 geleid tot een eerste erkenning van 'de bijzondere waarde van Brainport Eindhoven voor het verdienvermogen van Nederland'. Dat resulteerde in een bijdrage van € 9,5 miljoen in de Rijksbegroting 2017 voor de Brainportregio, een bedrag dat door de provincie Noord-Brabant is 'gematcht'. Hetzelfde najaar is door het kabinet en de Tweede Kamer aan de regio de mainportstatus toegekend. In het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van 10 oktober 2017 staat dat Rijk en regio deze mainport-status van de regio Eindhoven uitwerken, lees: komen tot een gezamenlijke Brainport Nationale Actieagenda. Dat gebeurt vóór de zomer van 2018. Op 5 april 2017 heeft de stichting Brainport met steun van provincie Noord-Brabant het Rijk daartoe een aanbod gedaan. Over voorgaande ontwikkelingen hebben wij u meerdere keren geïnformeerd.

Ter uitwerking van de Actieagenda zijn in het BO MIRT van 6 december al belangrijke stappen gezet in een aantal bereikbaarheidsinvesteringen voor onze regio. Denk daarbij aan de A2 en A58, maar ook aan de ontwikkeling van 'Eindhoven Internationale Knoop XL', met daaraan onder andere verbonden de investeringen in de door ons gewenste intercityverbinding naar Düsseldorf.

In dezelfde opgaande lijn past ook de opnemingslijn in het Regeerakkoord van middelen voor de Brainportregio uit de zogeheten 'regio-enveloppe'. Die enveloppe heeft een omvang van € 950 miljoen en is in ieder geval bestemd voor de regio Eindhoven samen met vijf andere 'urgente opgaven' (nucleaire problematiek, ESTEC, Zeeland, Rotterdam-Zuid en de BES-eilanden). Op 19 januari jl. heeft de stichting Brainport, mede namens Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, haar propositie van Brainport Eindhoven voor de regio enveloppe aangeboden aan Staatssecretaris Keijzer. Uw Colleges zijn daarover dezelfde dag geïnformeerd.

Van 19 februari jl. dateren de kamerbrieven van minister Schouten van LNV (mede namens minister Ollongren van BZK) omtrent de stand van zaken van de regio-enveloppe en specifiek (ook mede namens en Staatssecretaris Keijzer van EZK) de 'opgave Eindhoven'. De voor Brainport Eindhoven belangrijke brieven zijn hierbij als bijlagen opgenomen. Voor zoveel hier relevant wordt in die laatste brief aangegeven dat:

- De propositie past in het groter verband van de Brainport Actieagenda, waarmee Rijk en regio de mainportstatus van Brainport Eindhoven nader uitwerken en samenwerken aan de opgaven van deze regio;
- De voorstellen worden beoordeeld op basis van de bijdrage aan de ontwikkeling van de brede welvaart, een set van 8 randvoorwaarden, waaronder die van cofinanciering, en doelmatigheid en doeltreffendheid.
- Voor eind maart a.s. de omvang van de bijdragen, na verder overleg met de regio, wordt vastgesteld, en;

- Over de inzet en uitwerking van de opgave overleg plaatsvindt in de periode tot het zomerreces tussen de betrokken regionale partijen, het ministerie van LNV en de betrokken vakdepartementen.

Vandaag hebben de bewindspersonen in Eindhoven de omvang van de Regio Envelop opgave Eindhoven bekendgemaakt.

Argumenten/kanttekeningen

Het kabinet heeft aangegeven te willen investeren in de propositie die Stichting Brainport heeft aangeleverd

Het kabinet wil samen met de regio de specifieke opgaven uit de propositie van Brainport Eindhoven aanpakken. De propositie van de Triple Helix is daarvoor de basis: het door het kabinet gereserveerde budget betreft de in die propositie gedane voorstellen; het kan niet voor andere doelen/bestedingen aangewend worden. De regio-enveloppe gaat zo als vliegwiel werken voor de Brainport Nationale Actieagenda. Beide geven een antwoord op de opgave om de bijdrage van Brainport Eindhoven aan het toekomstig verdien- en innovatievermogen van Nederland zeker te stellen. De regio-enveloppe bevat daartoe een aantal urgente opgaven op het gebied van een onderscheidend voorzieningenaanbod, het aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus), en innovaties met maatschappelijke impact. Met de uitwerking van de regio-enveloppe zal duidelijk worden wat de resterende gemeenschappelijke opgave wordt voor de verdere uitwerking van de Brainport-status in de context van de bredere Brainport Nationale Actieagenda (vóór de zomer van 2018).

Het mediamoment vandaag is startschot voor uitwerking Regio Deal door Rijk en regio

Het maximaal gereserveerd budget vanuit het Rijk is € 130 miljoen onder voorwaarde dat de regio € 240 miljoen bijdraagt. Onder regio wordt verstaan de partijen die zijn verbonden aan de stichting Brainport (bedrijfsleven en kennisinstellingen), de Metropoolregio Eindhoven, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Eindhoven. Uitgangspunt is, dat indien deze bijdrage van de regio niet wordt gehaald, de bijdrage uit de Regio Envelop naar rato daalt.

De uitwerking van de Regio Deal vindt plaats vóór het zomerreces 2018 langs een aantal principes. Deze betreffen:

- De focus van de uit te voeren projecten zal liggen op het versterken van het voorzieningenniveau, het aantrekken, opleiden en behouden van technisch talent op alle onderwijsniveaus en aandacht voor de bestaande bevolking, en innovaties met maatschappelijke impact, maar is hier niet toe beperkt. Verhoudingen in zwaarte van de pijlers blijft overeind, maar individuele projecten uit de propositie van de Stichting Brainport kunnen qua inhoud en focus veranderen en, op voorstel van de Stichting Brainport of het Rijk, ingewisseld worden voor andere projecten in samenspraak met alle betrokken partijen;
- De gereserveerde bijdrage uit de Regio Envelop is incidenteel. Voordat een investering die structurele lasten genereert (bijvoorbeeld exploitatielasten) plaatsvindt, moet zijn aangetoond dat hiervoor structurele financiering beschikbaar is;
- Het Rijk verkent een herziening van de financiële verhoudingen. De positie van gemeenten met een centrumfunctie is daar onderdeel van. De besluitvorming over de herziening van de financiële

- verhoudingen is geen onderdeel van de Regio deal. Laat onverlet dat de gemeente Eindhoven betrokken wordt bij de uitwerking van de verkenning van de financiële verhoudingen;
- De propositie van Stichting Brainport is het startpunt voor de te sluiten Regio Deal. Projecten worden aangedragen voor toetsing en operationalisering van de Deal binnen de afgesproken kaders. Hierbij is een integrale afweging van onverminderd belang. Dit zal gefaseerd gebeuren, in samenspraak tussen Rijk en regio en in wisselwerking met de Brainport Actieagenda als bredere context. De nadere uitwerking en overleg vindt plaats via de stuurgroep rijk-regio voor de Brainport Actieagenda;
 - Gelden voor fotonica worden ingezet voor de realisatie van het nationaal Masterplan Fotonica, waarbij ook Overijssel en Gelderland worden betrokken. Het Rijk, betrokken regionale overheden en nationaal boegbeeld Fotonica kijken samen hoe de financiering daarvan te realiseren;
 - De projecten in de Regio Deal zullen voldoen aan de uitgangspunten zoals genoemd in de kamerbrief Stand van zaken Regio Envelop. Onderdeel hiervan is publiek-private samenwerking, (uitbouw van) robuuste regionale governance en uitvoeringskracht en aantoonbare rechtmatige en doelmatige besteding van het budget.
 - De uitwerking van de plannen tot een Regio Deal vindt de komende tijd plaats in overleg tussen de betrokken regionale partijen, het ministerie van LNV en de betrokken vakdepartementen.

Het maximaal gereserveerde budget geeft een inspanningsverplichting

De gemeente Eindhoven is, net als Stichting Brainport, Metropoolregio Eindhoven en de provincie Noord-Brabant één van de regionale partners voor de Regio Deal met het Rijk en gaat daarmee een inspanningsverplichting aan om tot realisatie van de inhoudelijke projecten en de daaraan gekoppelde regiobijdragen te komen. Van rijkszijde gaan in ieder geval de Ministeries van LNV, EZK, BZK en OCW dezelfde inspanningsverplichting aan voor hun bijdrage in de Regio Deal.

Kosten en dekking

Over de invulling van de financiële bijdrage van de regionale partijen voor de regionale cofinanciering, zoals op het gebied van een onderscheidend voorzieningenaanbod, zijn nu nog geen harde afspraken gemaakt.

Voor zoveel deze de gemeenten betreffen, zijn deze aan de nieuw te vormen coalities na de gemeenteraadsverkiezingen. In de voorstellen is daartoe zoveel mogelijk aangesloten op bestaande dekkingsbronnen. Daar waar de invulling van de financiële bijdrage het budgetrecht van de gemeenteraden betreft, spreekt het voor zich dat de gemeenteraad aan zet is.